

Міжнародної науково-практичної конференції
«УКРАЇНА У СУЧАСНОМУ МІЖНАРОДНОМУ ПРОСТОРИ»
16-18 червня 2021 року, м. Одеса

Моїсєєва Т.М.

к. і. н., доцент кафедри міжнародних відносин та права,

Гавриленко Н.Н.

здобувач вищої освіти

Державний університет «Одеська політехніка»

(Одеса, Україна)

**ПІДТРИМКА УКРАЇНИ В УМОВАХ РОСІЙСЬКОЇ АГРЕСІЇ
(ЗА МАТЕРІАЛАМИ САЙТУ ПОСОЛЬСТВА США В УКРАЇНІ)**

Збройна агресія Росії проти України, порушення територіальної цілісності України, спроба відродити в практиці міжнародних відносин «право сили» - постають безпековими викликами світового масштабу і вимагають консолідації зусиль та адекватної реакції міжнародної спільноти на ці події.

З початку російської агресії, значну підтримку Україні надає її стратегічний партнер – Сполучені Штати Америки. Обидві країни зацікавлені у послабленні геополітичних претензій Росії та визначили протидію російській агресії, як один з пріоритетів двостороннього співробітництва.

Важливим джерелом інформації щодо реакції США на агресивну зовнішню політику Росії та механізмів надання допомоги Україні, є повідомлення, розміщені на веб-сайті посольства США в Україні.

Хронологічно, рамки нашого дослідження обмежені періодом від лютого 2021 р. по теперішній час, що обумовлено, з одного боку, початком діяльності Адміністрації 46-го Президента США Джо Байдена, а з іншого, черговим етапом ескалації збройної «кампанії Москви, спрямованої на підрив та дестабілізацію України» [8].

Аналіз матеріалів сайту, дає змогу виокремити основні форми підтримки української держави в умовах російської агресії.

1. Морально-політична підтримка – реалізується, головним чином, у формі заяв (для преси, зроблених під час телефонних розмов, зустрічей посадових осіб, «круглих столів» і т. ін.). Ознайомлення зі змістом заяв, дозволяє виділити декілька їх важливих аспектів:

- запевнення в «непохитній підтримці суверенітету й територіальної цілісності України» [1, 2, 4, 5, 6, 8];

- констатація факту ескалації конфлікту з боку Росії (плани «Росії блокувати іноземні військові та державні судна в частинах Чорного моря, зокрема, поблизу окупованого Криму та Керченської протоки»; «накопичення російських військ в окупованому Криму та на кордоні з Україною – тепер у масштабах, що не спостерігалися з часу вторгнення Росії у 2014 році») та висловлення «стурбованості» щодо цього [1, 3, 4, 6, 8];

Міжнародної науково-практичної конференції
«УКРАЇНА У СУЧАСНОМУ МІЖНАРОДНОМУ ПРОСТОРИ»
16-18 червня 2021 року, м. Одеса

- підтвердження використання Росією, у гібридній війні, інструментарію «агресивної риторики та дезінформації» [3, 6];

- підтримка реформ в Україні «для... поступу у втіленні прагнень України до євроатлантичної інтеграції» [3, 6, 9].

2. Фінансова підтримка. Приміром, згідно, розміщеного на сайті, змісту телефонної розмови Міністра оборони США Ллойда Остіна з Міністром оборони України Андрієм Тараном (від 1 квітня 2021 р.), з «2014 року Сполучені Штати виділили на допомогу Україні в галузі безпеки суму понад 2 мільярди доларів, включаючи нещодавно оголошений пакет у 125 мільйонів доларів США...» [1, 3].

У повідомленні від 20 квітня 2021 р. зазначається, що «Сполучені Штати Америки через Агентство США з міжнародного розвитку (USAID) оголосили про надання Україні додаткового фінансування на розвиток у розмірі 155 млн дол. США», з них – 63 млн дол. США передбачені на протидію російській агресії. Заслужують на увагу, визначені в інформації, напрямки та засоби «протидії»: «захист прав людини та забезпечення доступу до правосуддя українцям, що постраждали від агресії, яку підтримує Кремль у Криму та на Донбасі; зниження енергетичної та економічної залежності України від Росії шляхом сприяння підключенню до енергетичної мережі Європи, а також зміцнення українських підприємств, які працюють на сході країни; розширення доступу громадян до якісної та об'єктивної інформації з метою протидії зловмисному впливу та дезінформації, підтримки євроінтеграції та посилення демократичних процесів в Україні» [9].

3. Військова підтримка (фінансування, оборонна зброя, обладнання, консультативна допомога, спільні військові навчання, військова підготовка, та «інші ключові можливості для підвищення сили ураження озброєнь, вдосконалення управління військами та поліпшення ситуативної обізнаності Збройних сил України») [1, 3].

США, союзники та партнери по НАТО (Канада, Данія, Литва, Польща, Швеція та Сполучене Королівство), в рамках оперативно-тактичних груп (ОТГ), надають Україні військову допомогу, сприяючи реформуванню підрозділів ЗС України та наближуючи їх до стандартів НАТО. Зокрема, вже понад шість років, діє Об'єднана багатонаціональна група в Яворові. Планується продовження двосторонніх й багатонаціональних військових навчань, таких як «Швидкий тризуб», «Спільні зусилля» та «Сі Бриз» [3].

4. Використання США та іншими членами «Великої сімки» контрзаходів у вигляді антиросійських санкцій. Уявлення про цей «інструмент» стримування російської агресії дають, представлені на сайті Посольства США в Україні, «Інформаційний аркуш: накладання кошту за

Міжнародної науково-практичної конференції
«УКРАЇНА У СУЧАСНОМУ МІЖНАРОДНОМУ ПРОСТОРИ»
16-18 червня 2021 року, м. Одеса

шкідницьку закордонну діяльність уряду Росії» та «Заява міністрів закордонних справ країн Великої сімки щодо України від 18 березня 2021 року».

Так, у першому документі, в розділі «Запровадження додаткових санкцій», зауважується наступне: «Міністерство фінансів, у партнерстві з Європейським Союзом, Великою Британією, Австралією та Канадою, наклало санкції на вісім фізичних і юридичних осіб, пов'язаних з триваючою окупацією та репресіями Росії в Криму» [7]. Аналогічну тезу бачимо в «Заяві міністрів закордонних справ країн Великої сімки щодо України»: «Велика сімка залишається повністю відданою виконанню санкцій» [4].

Отже, аналіз матеріалів, представлених на сайті посольства США в Україні, дозволяє стверджувати, що допомога Україні, в умовах російської агресії, зводиться до форм морально-політичної, фінансової, військової підтримки та антиросійських санкцій. На нашу думку, ці заходи є недостатньо дієвими, оскільки, лише певною мірою, стримують російську агресію, а не слугують механізмом її припинення.

Вважаємо доцільним, з огляду на воєнно-політичну міць Росії у регіоні: збільшити економічний тиск на РФ, відключити її від системи SWIFT; заборонити співпрацю з російськими компаніями в сферах воєнної промисловості, науково-технічної, економічної, ядерно-космічної сфер; накласти арешт на продаж та купівлю російських паливних енергетичних ресурсів.

Варто включити Україну до складу НАТО та ЄС, формувати проукраїнську коаліцію в світі, що буде надавати Україні воєнну допомогу летальною зброєю та новітніми технологіями у сфері воєнної промисловості.

Список використаних джерел:

1. Виклад змісту телефонної розмови Міністра оборони США Ллойда Остіна з Міністром оборони України Андрієм Тараном, 1 квітня 2021 року//Посольство США в Україні: офіційна сторінка. URL: <https://ua.usembassy.gov/uk/readout-of-secretary-of-defense-lloyd-j-austin-iiis-call-with-ukrainian-minister-of-defense-andrii-taran/> (дата звернення 16.05.2021)
2. Виконувачка обов'язків заступника міністра оборони Аманда Дорі взяла участь у багатонаціональному круглому столі з питань України, 7 квітня 2021 року //Посольство США в Україні: офіційна сторінка. URL: <https://ua.usembassy.gov/uk/readout-of-acting-under-secretary-of-defense-amanda-dorys-participation-in-a-multinational-roundtable-on-ukraine/>(дата звернення 16.05.2021)
3. Виступ Тимчасової повіреної у справах США Крістіни Квін на церемонії передачі командування в Центрі бойової підготовки в Яворові, 16 Квітня,

Міжнародної науково-практичної конференції
«УКРАЇНА У СУЧАСНОМУ МІЖНАРОДНОМУ ПРОСТОРИ»
16-18 червня 2021 року, м. Одеса

- 2021 //Посольство США в Україні: офіційна сторінка. URL: <https://ua.usembassy.gov/uk/remarks-by-charge-daffaires-kristina-a-kvien-at-the-change-of-command-ceremony-at-combat-training-center-yavoriv/> (дата звернення 16.05.2021)
4. Заява міністрів закордонних справ країн Великої сімки щодо України, 18 березня 2021 року. //Посольство США в Україні: офіційна сторінка. URL: <https://ua.usembassy.gov/uk/g7-foreign-ministers-statement-on-ukraine/> (дата звернення 16.05.2021)
 5. Заява Президента Байдена на річницю незаконного вторгнення Росії в Україну, 26 лютого 2021 року //Посольство США в Україні: офіційна сторінка. URL: <https://ua.usembassy.gov/uk/statement-by-president-biden-on-the-anniversary-of-russias-illegal-invasion-of-ukraine/> (дата звернення 16.05.2021)
 6. Зустріч Державного секретаря Блінкена з Міністром закордонних справ України Кулебою, 13 квітня 2021 року //Посольство США в Україні: офіційна сторінка. URL: <https://ua.usembassy.gov/uk/blinken-kuleba-april2021ua/> (дата звернення 16.05.2021)
 7. Інформаційний аркуш: накладання кошту за шкідницьку закордонну діяльність уряду Росії //Посольство США в Україні: офіційна сторінка. URL: <https://ua.usembassy.gov/uk/fact-sheet-imposing-costs-for-harmful-foreign-activities-by-the-russian-government/> (дата звернення 16.05.2021)
 8. Намір Росії обмежити судноплавство в частинах Чорного моря. Заява для преси Нед Прайс (речник Державного Департаменту США), 19 квітня 2021 року //Посольство США в Україні: офіційна сторінка. URL: <https://ua.usembassy.gov/uk/russias-intention-to-restrict-navigation-in-parts-of-the-black-sea/> (дата звернення 16.05.2021)
 9. США надали 155 млн. доларів на підтримку розвитку України 20 квітня 2021 року //Посольство США в Україні: офіційна сторінка. URL: <https://ua.usembassy.gov/uk/united-states-provides-155-million-in-development-support-to-ukraine/> (дата звернення 16.05.2021)